

Hallitussihteeri Johanna Routio

Ehdotus valtioneuvoston asetukseksi sähkö- ja elektroniikkalaiteromusta annetun valtioneuvoston asetuksen muuttamisesta

Pääasiallinen sisältö

Valtioneuvoston asetusta sähkö- ja elektroniikkalaiteromusta ehdotetaan muutettavaksi. Esityksen tarkoituksena on tehdä EU:n akkuja ja paristoja sekä jäteakkuja ja -paristoja koskevan asetuksen sekä sähkö- ja elektroniikkalaiteromusta annetun direktiivimuutoksen edellyttämät muutokset.

Ehdotettu asetukset on tarkoitettu tulemaan voimaan mahdollisimman pian.

Perustelut

1 Asian tausta

Akuista ja paristoista ja jäteakuista ja -paristoista, direktiivin 2008/98/EY ja asetuksen (EU) 2019/1020 muuttamisesta sekä direktiivin 2006/66/EY kumoamisesta annettu Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukset (EU) 2023/1542, jäljempänä akkuasetus, annettiin 12.7.2023 ja se tuli voimaan 17.8.2023. Akkuasetuksen soveltaminen alkaa akkuasetuksen 96 artiklan mukaan jäsenvaltioissa 18.2.2024 alkaen, lukuun ottamatta useita erillisiä voimaantuloaikoja sekä siirtymäsäännöksiä.

Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi (EU) 2024/88 (jäljempänä SER-direktiivin muutos), annettu 13 päivänä maaliskuuta 2024, sähkö- ja elektroniikkalaiteromusta annetun direktiivin 2012/19/EU muuttamisesta tuli voimaan 8.4.2024. Direktiivillä muutettiin Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiiviä 2012/19/EU, annettu 4 päivänä heinäkuuta 2012, sähkö- ja elektroniikkalaiteromusta (jäljempänä SER-direktiivi), joka oli tullut voimaan 13 päivänä elokuuta 2012, korvaten Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2002/96/EY¹.

Nyt annettavalla esityksellä on tarkoitus muuttaa valtioneuvoston asetusta sähkö- ja elektroniikkalaiteromusta. Sääntely täydentää jätelain muuttamista koskevaa hallituksen esitystä. Hankkeen asiakirjat ovat saatavilla valtioneuvoston hankeikkunassa osoitteessa valtioneuvosto.fi/hankeet, tunnuksella YM048:00/2024.

2 Keskeiset ehdotukset

Valtioneuvoston asetusta sähkö- ja elektroniikkalaiteromusta ehdotetaan muutettavaksi samaan aikaan kuin jätelakiin ehdotetaan tehtäväksi akkuasetuksen sekä SER-direktiivin muutoksen edellyttämät muutokset.

Asetuksen 1 §:n soveltamisalaan lisättäisiin liite 1.

¹ Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2002/96/EY, annettu 27 päivänä tammikuuta 2003, sähkö- ja elektroniikkalaiteromusta

Asetuksen 3 §:n 2 momentti ehdotetaan kumottavaksi akkuasetuksen vastaisena. Lisäksi asetuksen 4 §:n 3 momenttia sekä 6 §:n 3 momenttia ehdotetaan muutettavaksi, jotta säännökset vastaavat jätelain 53 §:ään ehdotettua muutosta.

Asetuksen 7 §:ään (varastointi ja käsittely) ehdotetaan lisättäväksi uusi 4 momentti, jonka mukaan sähkö- ja elektroniikkalaiteromun käsittelylaitosten toiminnanharjoittajien on noudatettava, mitä akkuasetuksen 65 artiklassa ja 70 artiklan 1-3 kohdissa säädetään.

Asetukseen palautettaisiin sieltä valtioneuvoston asetuksen 1026/2021 perusteella kumottu liite 1.

Samalla tarkistettaisiin ajan tasalle asetuksen osittain vanhentunut liite 3 muun muassa radioaktiivisten aineita sisältävien komponenttien osalta.

3 Valmistelu ja lausuntopalaute

Asetusehdotuksen muutosehdotus on valmisteltu ympäristöministeriössä virkatyönä yhdessä jätelakiin ehdotettavien muutosten kanssa.

(Täydentyy lausuntokierroksen jälkeen.)

4 Säännöskohtaiset perustelut

3 §. Sähkö- ja elektroniikkalaitteen suunnittelu ja valmistus. Pykälän 2 momentti ehdotetaan kumottavaksi akkuasetuksen vastaisena. Kannettavien akkujen ja paristojen ja kevyiden liikkumisvälineiden akkujen irrotettavuudesta ja vaihdettavuudesta säädetään akkuasetuksen 11 artiklassa.

4 §. Keräysaste. Pykälän 3 momenttia ehdotetaan täsmennettäväksi siten, että momentista poistettaisiin viittaus muuhun kuin kotitalouden sähkö- ja elektroniikkalaiteromuun. Ehdotettu muutos vastaisi jätelain 53 §:ään ehdotettua muutosta, jonka mukaan tuottajan on otettava jätehuoltojärjestelmäänsä 53 §:n 1 momentissa tarkoitetut tuotteet siltä osin kuin ne kuuluvat tuottajan toimialaan.

Sähkö- ja elektroniikkalaitteen romu, jonka erilliskeräyksen ja muun jätehuollon laitteen haltija on järjestänyt, otetaan huomioon laskettaessa 1 momentissa tarkoitettuja keräysasteita ja arvioitaessa niiden täyttymistä, jos Pirkanmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen kokoamista tämän asetuksen toimeenpanon seurantaa ja valvontaa varten toimitetuista tiedoista luotettavasti ilmenee, että laitteen haltijan järjestämä jätehuolto täyttää tässä asetuksessa säädetty vaatimukset.

6 §. Vastaanoton järjestäminen. Pykälän 3 momenttia ehdotetaan muutettavaksi siten, että säännöksen informatiivista viittausta jätelain 53 §:ään täsmennettäisiin vastaamaan jätelain 53 §:ään ehdotettavan muutoksen sisältöä.

7 §. Varastointi ja käsittely. Pykälään ehdotetaan lisättäväksi uusi 4 momentti, jonka mukaan sähkö- ja elektroniikkalaiteromun käsittelylaitosten toiminnanharjoittajien on noudatettava, mitä akkuasetuksen 65 artiklassa ja 70 artiklan 1-3 kohdassa säädetään. 65 artiklan mukaan direktiivien 2000/53/EY tai 2012/19/EU soveltamisalaan kuuluvien käsittelylaitosten toiminnanharjoittajien on luovutettava romuajoneuvojen tai sähkö- ja elektroniikkalaiteromun käsittelystä peräisin olevat jäteakut ja -paristot asiaankuuluvan akku- tai paristoluokan tuottajille tai 7 artiklan 8 kohdan mukaisesti valituille jätehuoltotoimijoille niiden käsittelyä varten akkuasetuksen 70 artiklan mukaisesti. Käsittelylaitosten toiminnanharjoittajien on pidettävä kirjaa kyseisistä

luovutuksista. Akkuasetuksen 70 artiklan mukaan kerättyjä jäteakkuja ja -paristoja ei saa loppukäsitellä eikä niihin saa soveltaa energian talteenottoa. Artiklan 2 kohdan mukaan luvan saaneiden laitosten on varmistettava, että jäteakkujen ja -paristojen käsittelyssä noudatetaan vähintään akkuasetuksen liitteessä XII olevaa A osaa ja direktiivin 2010/75/EU 3 artiklan 10 alakohdassa määriteltyä parasta käytettävissä olevaa tekniikkaa, sanotun kuitenkaan rajoittamatta direktiivin 2010/75/EU soveltamista. Artiklan 3 kohdan mukaan jos akut ja paristot kerätään yhä laiteromuun, käytöstä poistettuun kevyeen liikumisvälineeseen tai romuajoneuvoon sisältyvinä, ne on poistettava laiteromusta, käytöstä poistetusta kevyestä liikumisvälineestä tai romuajoneuvosta noudattaen tapauksen mukaan direktiivissä 2000/53/EY tai 2012/19/EU säädettyjä vaatimuksia.

Liite 1. Liite 1 palautettaisiin asetukseen. Liitteen otsikkoon lisättäisiin, että se on jätelain 53 §:n 1 momentin tarkoittama liite. Liitteen palauttaminen on välttämätöntä, jotta tuottajan kustannusvastuu voidaan määrittää jätelain 53 §:n edellyttävällä tavalla.

Liite 2. Liitteeseen ei ehdotettaisi muutoksia.

Liite 3. Liitteestä 3 muutettaisiin kohdassa 2 olevat vanhentuneet viittaukset radioaktiivisia aineita sisältävien komponenttien osalta.

5 Voimaantulo

Asetus on tarkoitettu tulemaan voimaan mahdollisimman pian.

Liite 1

Jätelain 53 §:n 1 momentissa tarkoitettu liite

Kussakin jäljempänä luetellussa laiteluokassa on ohjeellinen luettelo luokkaan kuuluvista sähkö- ja elektroniikkalaitteista.

1. Suuret kodinkoneet

Suuret kylmälaitteet

Jääkaapit

Pakastimet

Muut suuret koneet, joita käytetään elintarvikkeiden jäähdyttämiseen, säilyttämiseen ja varastointiin

Pesukoneet

Vaatteiden kuivauslaitteet

Astianpesukoneet

Ruoanlaittoon käytettävät laitteet

Sähköliedet

Sähköllä toimivat keittolevyt

Mikroaaltouunit

Muut suuret koneet, joita käytetään ruoan valmistukseen ja muuhun elintarvikkeiden käsittelyyn

Sähköiset lämmityslaitteet

Sähköiset lämpöpatterit

Muut suuret laitteet, joita käytetään huoneiden, vuoteiden ja istuinten lämmittämiseen

Sähkötuulettimet

Ilmastointilaitteet

Muut tuuletus-, poistotuuletus- ja ilmanvaihtolaitteet

2. Pienet kodinkoneet

Pölynimurit

Mattoharjat

Muut siivouskoneet

Ompelu-, neulonta- ja kutomakoneet sekä muut koneet tekstiilien käsittelyä varten

Silitysraudat ja muut koneet tekstiilien silitystä, mankelointia ja muuta huoltoa varten

Leivänpaahtimet

Pöytägrillit

Kahvimyllyt, kahvinkeitin ja laitteet purkkien tai pakkausten avaamista tai sulkemista varten

Sähköveitset

Hiustenleikkuukoneet, hiustenkuivaimet, sähköhammasharjat, parranajokoneet, sähköhierojat ja muut vartalonhoitovälineet

Kellot ja aikaa mittaavat, osoittavat ja tallentavat laitteet

Vaa'at

3. Tieto- ja teletekniset laitteet

Keskitetty tietojenkäsittely:

Keskustietokoneet

Minitietokoneet

Tulostimet

Henkilökohtainen tietojenkäsittely:

Henkilökohtaiset tietokoneet (keskusyksikkö, hiiri, näyttö ja näppäimistö mukaan luettuina)

Kannettavat tietokoneet (keskusyksikkö, hiiri, näyttö ja näppäimistö mukaan luettuina)

Sylimikrot

Kämmenmikrot
Kirjoittimet
Kopiokoneet
Sähkö- ja elektroniset kirjoituskoneet
Tasku- ja pöytälaskimet
Muut tuotteet ja laitteet tietojen sähköistä keräämistä, tallentamista, käsittelyä, esittelyä tai välittämistä varten
Päätelaitteet ja -järjestelmät
Telekopiolaitteet
Teleksit
Puhelimet
Maksulliset puhelimet
Johdottomat puhelimet
Matkapuhelimet
Puhelinvastaajat
Muut tuotteet tai laitteet äänen, kuvan tai muun tiedon välittämiseksi telelaitteiden avulla

4. Kuluttajaelektronikka ja aurinkosähköpaneelit

Radiot
Televisiot
Videokamerat
Videonauhurit
Hifinauhurit
Äänentoistolaitteet
Soittimet
Muut tuotteet tai laitteet äänen tai kuvan tallentamista ja toistamista varten, mukaan lukien äänen ja kuvan levittämiseen tarkoitetut signaalit ja muut tekniikat kuin televiestintä
Aurinkosähköpaneelit

5. Valaistuslaitteet

Loisteputkivalaisimet, lukuun ottamatta kotitalouksien valaisimia
Loisteputket
Pienloistelamput
Korkeatehoiset purkauslamput, mukaan luettuina painenatriumlamput ja metallihalidilamput
Matalapaineiset natriumlamput
Muut valaistuslaitteet tai laitteet valaistuksen suuntaamista ja säätämistä varten lukuun ottamatta hehkulamppuja

6. Sähkö- ja elektroniikkatyökalut, lukuun ottamatta suuria kiinteitä teollisuuden työkoneita

Porat
Sahat
Ompelukoneet
Laitteet, joilla sorvataan, jyrsitään, hiotaan, sahataan, leikataan, porataan, rei'itetään, lävistetään, taitetaan, taivutetaan tai vastaavanlaisesti työstetään puuta, metallia ja muita aineita

Liite 2

Tämän asetuksen soveltamisalaan kuuluvat sähkö- ja elektroniikkalaitteiden luokat (1 §:n 2 momentti)

Kussakin jäljempänä luetellussa laiteluokassa on esimerkkiluettelo luokkaan kuuluvista sähkö- ja elektroniikkalaitteista.

1. Lämmitys- ja jäähdytyslaitteet

Jääkaapit, pakastimet, kylmäautomaatit, ilmastointilaitteet, kuivauslaitteet, lämpöpumput, öljylämmittimet ja muut lämpötilan muuttamiseen käytettävät laitteet, joissa käytetään muuta nestettä kuin vettä lämpötilan muuttamiseksi.

2. Näyttöpäätteet, monitorit ja laitteet, joiden näyttöpäätteet ovat pinta-alaltaan suurempia kuin 100 cm²

Näyttöpäätteet, televisiot, LCD-valokuvakehykset, monitorit, kannettavat tietokoneet ja sylimikrot.

3. Lamput

Loisteputket, pienloistelamput, loistelamput, korkeatehoiset purkauslamput, mukaan luettuina painenatriumlamput ja metallihalidilamput, matalapaineiset natriumlamput, LED-lamput.

4. Suuret laitteet (joltain ulkomitaltaan yli 50 cm), kuten kodinkoneet, tieto- ja teletekniset laitteet, kuluttajaelektronikka, valaisimet, äänen- tai kuvantoistolaitteet, soittimet, sähkö- ja elektroniikkatyökalut, lelut, vapaa-ajan- ja urheiluvälineet, terveydenhuollon laitteet, tarkkailu- ja valvontalaitteet, automaattit ja sähkövirtaa tuottavat laitteet; luokkiin 1 –3 sisältyvät laitteet eivät kuulu tähän luokkaan

Pesukoneet, vaatteiden kuivauslaitteet, astianpesukoneet, ruoanlaittoon käytettävät laitteet, sähköliedet, sähkökuumennuslevyt, valaisimet, äänen- tai kuvantoistolaitteet, musiikkilaitteet (lukuun ottamatta kirkkoihin asennettuja pilliurkuja), neulonta- ja kutomakoneet, suuret keskustietokoneet, suuret tulostimet, kopiokoneet, suuret kolikkoautomaatit, suuret terveydenhuollon laitteet, suuret tarkkailu- ja valvontalaitteet, suuret tuote- ja raha-automaatit, aurinkosähköpaneelit.

5. Pienet laitteet (ei yhdeltäkään ulkomitaltaan yli 50 cm), kuten kodinkoneet, kuluttajaelektronikka, valaisimet, äänen- tai kuvantoistolaitteet, soittimet, sähkö- ja elektroniikkatyökalut, lelut, vapaa-ajan- ja urheiluvälineet, terveydenhuollon laitteet, tarkkailu- ja valvontalaitteet, automaattit ja sähkövirtaa tuottavat laitteet; luokkiin 1 –3 ja 6 sisältyvät laitteet eivät kuulu tähän luokkaan

Pölynimurit, mattoharjat, ompelukoneet, valaisimet, mikroaaltouunit, tuulettimet, silitysraudat, leivänpaahtimet, sähköveitset, sähkökattilat, kellot, parranajokoneet, vaa'at, hiusten- ja vartalonhoitovälineet, taskulaskimet, radiot, videokamerat, videonauhurit, hifilaitteet, soittimet, äänen- tai kuvantoistolaitteet, sähkö- ja elektroniikkalelut, urheiluvälineet, tietokoneet pyöräilyä, sukellusta, juoksua, soutua jne. varten, savunilmaisimet, lämmityksen säätölaitteet, termostaatit,

pienet sähkö- ja elektroniikkatyökalut, pienet terveydenhuollon laitteet, pienet tarkkailu- ja valvontalaitteet, pienet tuoteautomaatit, aurinkosähköpaneeleilla varustetut pienet laitteet.

6. Pienet tieto- ja teletekniset laitteet (ei yhdeltäkään ulkomitaltaan yli 50 cm)

Matkapuhelimet, GPS-laitteet, taskulaskimet, reitittimet, henkilökohtaiset tietokoneet, tulostimet, puhelimet.